

Bladlus

Familie: Aphididae

Arter:

Myzus persicae (Ferskenbladlus)
 Macrosiphum euphorbiae (Stribet kartoffelbladlus)
 Aulacorthum solani (Plettet kartoffelbladlus)
 Aphis gossypii (Agurkbladlus)
 Aphis fabae (Bededbladlus).

Udseende:

Voksne: Ovale, 1-4 mm, karakteristiske rygrør hos de fleste arter, lille hale (cauda). Følehorn halvlange - lange. Fire nymfestadier (N1-N4). Nymfer ligner miniaturer af de voksne, evt. med vingeanlæg, som udvikles med alderen. Kun vingede voksne kan flyve. Rigtig hale er først udviklet hos voksne. Uvingede har 2 øjne, ingen punktojne. Vingede har 2 mindre øjne, 3 punktojne og 2 par vinger.

Kroppen er inddelt i hoved, 3 brystled, 9 synlige bagkropsled, og 3 benpar.

Bladlus kan IKKE artsbestemmes alene på baggrund af farven. Karakteristika, der bl.a. indgår i bestemmelsen, er kroppens længde (fra pande til hale), antennelængde, formen på pandeudvæksterne mellem følehorn (tuberkler), halens og rygrørens form, og pigmenteringer på bryst og bagkrop. Kun voksne individer kan artsbestemmes; det er ofte en fordel at have både vingede og uvingede eksemplarer til bestemmelse.

I figur 1, 2 og 3 er angivet nogle vigtige morfologiske navne og karakterer for bestemmelse af bladlus.

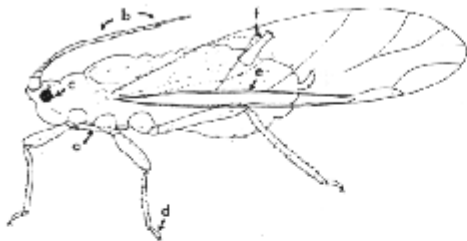


Fig. 1. Distinguishing characters of Aptuloides. — a = rostrum placed between and behind fore coxae; b = antenna consists of two short basal segments and a thinner flagellum with at most four segments, the ultimate of which consists of a basal part and a thinner apical part, the processus terminalis; c = ocellar tubercle (tricornitiation) behind the compound eye; d = two tarsal segments; e = wing with only one strongly developed longitudinal vein; f = alitrunculus.

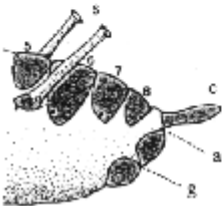


Fig. 2. Abdomen of viviparous female (Aphididae), left lateral view. — 5-8 = abd. segm. V-VIII; c = cauda; n = anus; g = genital aperture; s = alitrunculus; the plate between a and g is the anal plate; the plate in front of g is the genital plate. (After Hieie)

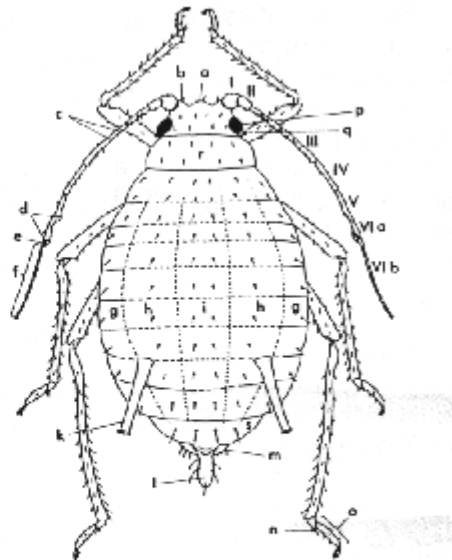


Fig. 3. Apterous aphid, viviparous female. — a = median frontal tubercle; b = lateral frontal tubercle; c = secondary rhinaria; d = primary rhinaria; e = accessory rhinaria (close to the primary rhinaria of ant. segm. VII); f = processus terminalis; g = marginal vein of dorsum; h = pleural areas of dorsum; i = spiral area of dorsum; k = alitrunculus; l = cauda; m = anal plate; n = hairs on first tarsal segment; o = second tarsal segment; p = compound eye; q = ocellar tubercle (tricornitiation); r = pronotum; s = abd. segm. VIII; t-V = ant. segm. I-V; VIa = basal part of ultimate ant. segm.; VIb = processus terminalis.

Skade:

Sug på planten medfører forstyrrelse af plantens hormonbalance, hvilket giver vækstforstyrrelse og krøllede blade.

- Udskiller honningdug, som giver ophav til sodskimmelvækst på frugter og blade.
- Overførsel af virus.
- Spyt kan indeholde for planten giftige stoffer.

Tidlig skade anes som lyse pletter på de yngste og/eller ældste blade. Ved kraftigt angreb i toppen deformeres nyvækst, og blade gulnes. Eventuel krølning af unge blade og blomsterknopper. Hvide hudrester på bladene

under angrebne blade, er ofte første synlige tegn.

Hvor findes de?:

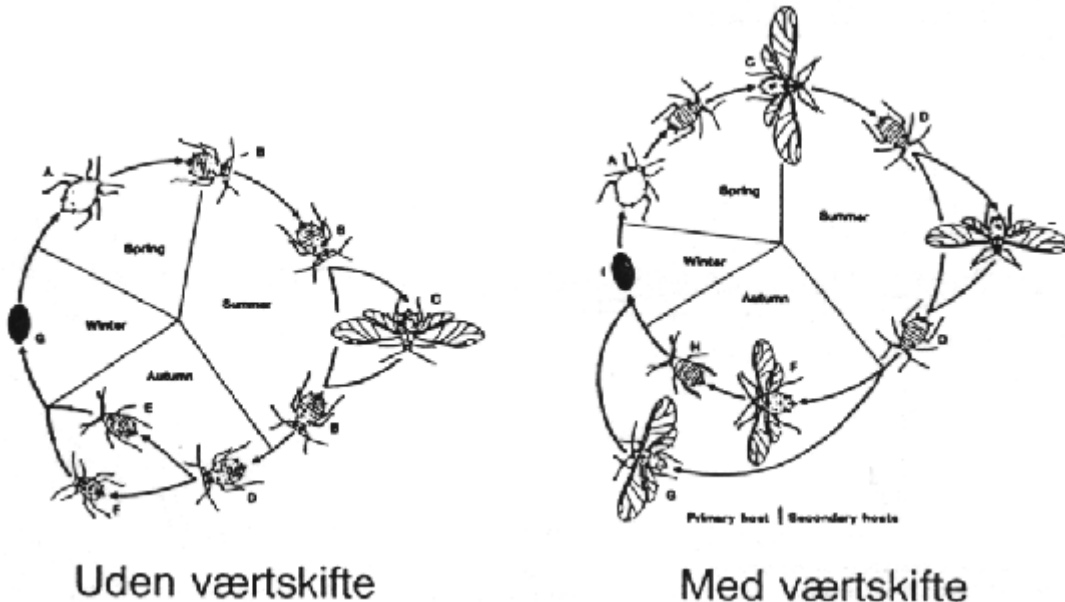
Hvor aminosyrekoncentrationen er højest: Unge blade, skud og knopper, øvre stilkdele, rødder, gamle nedre blade. For nogle bladlusarter også, hvor saftspændingen er størst. Oftest på bladundersiden. Suger primært i phloemet.

Herkomst/udbredelse:

Indflyvning fra april/maj til sept./okt. fra andre væksthuse eller fra hunner/æg der har overvintret udendørs. Indførsel med plantemateriale. Ofte er der tale om afkom fra få individer, som har overlevet en bekæmpelse. Nogle af de almindelige arter i danske væksthuse er ikke hjemmehørende i DK, og kan derfor ikke overvintre i det fri. 579 arter er kendt fra DK, F, S og N. Bladlus kan med luftstrømme føres mere end 1200 km bort.

Biologi & livscyklus:

Nogle af de almindeligste arter har værtskifte mellem sommervært og vintervært (heteroecious/dioecious), mens andre arter ikke har behov for en vintervært (monoecious). Bladlus er oftest polyfage. Bladlus med værtskifte har kønnet forering ved overgang til vintervært, hvilket sikrer genetisk diversitet. Hos bladlus, der bliver i væksthuse, sættes værtskiftebehov ud af funktion.



Uden værtskifte

Med værtskifte

Hvordan findes de?:

Se efter hvide hudrester og glinsende blade (fra honningdug). Check knopper og skud, samt øvre og nedre plantedele.

Bekæmpelse:

Kontakt din konsulent, eller slå op i [Middeldatabasen](#).